

Expertisegebied
stomaverpleegkundige

oktober 2018

Colofon

Samenwerkingspartners bij de totstandkoming Expertisegebied stomaverpleegkundige:

- Bestuur V&VN Stomaverpleegkundigen
- Commissie Wet en Status V&VN Stomaverpleegkundigen
- Nellie Kolk V&VN- project Expertisegebieden V&V 2020

De inhoud van dit Expertisegebied is tot stand gekomen door de enthousiaste en betrokken inbreng van de Commissie Wet en Status V&VN Stomaverpleegkundigen:

- Marleen van Aken-Richards
- Yvonne Botman
- Karin van Gog
- Martine Hoedjes
- Dianne Hoekman
- Marian de Koning
- Marja Vink.

Vormgeving

Muller Vision Communication Amsterdam

oktober 2018

© V&VN Het is toegestaan teksten uit deze uitgave over te nemen, mits de juiste bron is vermeld.

ISBN/EAN: 978-90-78995-53-1

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Missie, visie en kernopdracht	5
3. De waarde van de stomaverpleegkundige	6
4. Beeld van de stomapatiënt	8
5. Ons speelveld	9
6. Uitwerking CanMEDS-rollen	10
6.1 De zorgverlener	11
6.2 De communicator	14
6.3 De samenwerkingspartner	16
6.4 De reflectieve professional	17
6.5 De gezondheidsbevorderaar	19
6.6 De organisator	20
6.7 De professional en kwaliteitsbevorderaar	22
7. De toekomst	24
Literatuur	26

1. Inleiding

Al enige jaren zijn de verpleegkundigen en verzorgenden in Nederland samen met hun samenwerkingspartners bezig met het herzien van hun beroepsprofielen. In 2012 en in 2015 zijn hiervoor adviezen ingediend bij de minister van VWS (Lambregts & Grotendorst, 2012 en Terpstra, Van den Berg, Van Mierlo, Zijlstra, Landman, Schuurmans & Kempff, 2015). De ontwikkelingen in de gezondheidszorg maken het noodzakelijk dat er naast de beroepsprofielen voor een aantal groepen gespecialiseerde verpleegkundigen en verzorgenden Expertisegebieden worden ontwikkeld. Een Expertisegebied is een beschrijving van specialistische kennis en kunde op toekomstgerichte wijze ontwikkeld, in nauwe samenspraak met de beroepsgroep en hun samenwerkingspartners.

Het Expertisegebied stomaverpleegkundige zoals beschreven in dit document, is een bijlage bij het Beroepsprofiel verpleegkundige. Het Expertisegebied stomaverpleegkundige vervangt het beroepsdeelprofiel Stomaverpleegkundige V&VN (2004, herzien 2009). Het Expertisegebied beschrijft de aanvullende, specifieke kennis en vaardigheden die stomaverpleegkundigen in de zorg voor de stomadrager nodig hebben om hun specifieke rol voor de stomadrager te kunnen uitdragen. Ook geeft het een doorkijk in de belangrijkste ontwikkelingen die van invloed zijn op de rol en positie van de stomaverpleegkundige.

Door kwalitatief hoogwaardige en onafhankelijke stomazorg krijgt zelfmanagement volop ruimte, welke een positief effect heeft op de kosten van zorg en materialen en op de kwaliteit van leven van de stomadrager.

Aan de inhoud van dit Expertisegebied hebben in zes Rondetafelbijeenkomsten ongeveer 200 stomaverpleegkundigen meegewerkt. Daarnaast heeft het bestuur van V&VN Stomaverpleegkundige een belangrijke bijdrage geleverd.

Het Expertisegebied is bestemd voor stomaverpleegkundigen zelf, voor docenten, stomapatiënten en voor stakeholders van de stomaverpleegkundige op lokaal, regionaal en landelijk niveau.

2. Missie, visie en kernopdracht

Onze missie

De missie van V&VN Stomaverpleegkundigen is om op basis van expertise, professionaliteit én bekendheid met het onderliggende ziektebeeld het verschil te maken voor de mens achter de stomadrager, zodat mensen met een stoma krijgen waar ze recht op hebben: een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven.

Onze visie

De stomaverpleegkundige is dé expert op het gebied van stomazorg, die op onafhankelijke wijze de professionele standaard in de stomazorg bepaalt, waardoor de stomadrager de beste, meest toegankelijke, veilige en efficiënte vorm van stomazorg krijgt. Zo kan de stomadrager zelf verder met zijn of haar leven, met de stomaverpleegkundige in een coördinerende, begeleidende en coachende rol.

Kernopdracht

De kernopdracht vertelt wat er zou ontbreken als er geen stomaverpleegkundigen meer zouden zijn. Het is daarmee ons kompas waar we steeds naar terugkeren als we onszelf moeten legitimeren voor onze cliënten of stakeholders.

De kernopdracht van V&VN Stomaverpleegkundigen is als volgt geformuleerd: Door specifieke expertise, kennis en ervaring leveren stomaverpleegkundigen excellente zorg en begeleiding aan stomadragers gedurende het hele poliklinische-, klinische- en extramurale proces. V&VN Stomaverpleegkundigen is onafhankelijk en ontwikkelt, bepaalt en bewaakt de professionele standaard in de stomazorg. Zo dragen stomaverpleegkundigen eraan bij dat patiënten ondanks een stoma verder kunnen leven met een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven.

Vanuit deze kernopdracht is V&VN Stomaverpleegkundigen intensief betrokken bij het hulpmiddelenoverleg dat vanaf medio 2016 door het ministerie van VWS is geïnitieerd. De belangrijkste opdracht voor de betreffende beroepsorganisaties is het formuleren van voorwaarden voor functioneringsgericht voorschrijven. Vanuit V&VN Stomaverpleegkundigen is een verplichte cursus 'Functioneringsgericht voorschrijven' geïnitieerd. Dit is een onderdeel van de professionele standaard van V&VN Stomaverpleegkundige.

3. De waarde van de stomaverpleegkundige

Binnen de gezondheidszorg is er momenteel veel aandacht voor de kwaliteit van de zorg. Zo is de ontwikkeling gaande om hoger gekwalificeerd verpleegkundig personeel in te zetten vanwege de toename in de complexiteit en co-morbiditeit van de zorg (Toekomstbestendige beroepen in de verpleging en verzorging, 2015).

Een systematische aanpak en een goede organisatie van de zorg, blijven noodzakelijk om een optimale kwaliteit te kunnen verlenen (Nationaal Kompas Volksgezondheid, 2014.) Daarnaast wordt in het werkveld de kwaliteit van zorg ook geassocieerd met kennis van specifieke patiëntencategorieën (Nursing.nl, 9-2-2012).

Stomazorg is geen kortstondige aangelegenheid en beperkt zich niet tot de klinische ingreep. Het strekt zich uit van zorg voor, tijdens en na de opname waarbij de ingreep plaatsvindt. Het bewerkstelligen van continuïteit is daarom een belangrijk kenmerk van stomazorg.

Met de zorg die de stomaverpleegkundigen bieden, krijgt de stomadrager de juiste materialen en middelen, ontvangt hij toereikende hulp, begeleiding, voorlichting en preventie voor langere termijn. Het is nu juist die behoefte van de zorgvrager met een aankomend of verkregen stoma om individuele aangepaste zorgverlening te ontvangen door daarvoor opgeleide en gespecialiseerde beroepsbeoefenaren.

Stomadragers komen voor bij alle zorgcategorieën. Het achterliggende lijden kan zich echter voordoen in een specifieke levens- of ontwikkelingsfase of is gerelateerd aan een specifieke groep van aandoeningen en/of stomapatiënten.

Stomazorg volgt een eigen ontwikkeling, gericht op de Nederlandse standaard voor verpleegkundige beroepsuitoefening en beroepsopleiding. Niettemin worden internationale ontwikkelingen gevolgd en vindt uitwisseling plaats van nieuwe concepten, behandelmethoden en behandelmaterialen.

De stomaverpleegkundige vervult in alle fasen haar professionele rol, voldoet aan de kennis- en vaardigheidseisen van een stomaverpleegkundige volgens het Expertisegebied stomaverpleegkundige en werkt volgens de kernwaarden uit het visiedocument V&VN Stomaverpleegkundigen.

Wat maakt de stomaverpleegkundige onderscheidend? Wat waarderen stomadragers in ons en waarom kiezen ze voor ons? En waarom verwijzen andere specialisten aan ons door? Stomaverpleegkundigen hebben vier kernkwaliteiten, namelijk:

- Expertise
- Toegankelijk
- Samenwerking
- Veiligheid.

Expertise

Stomaverpleegkundigen hebben een unieke kennis van zaken binnen de stomazorg. Ze zijn op de hoogte van het ziektebeeld achter de stoma, hebben intensief contact met specialisten, huisartsen, stomapatiënten, familie en mantelzorgers en beschikken over brede ervaring met een divers scala aan stomabehandelingen en –begeleidingsvormen.

Ze houden hun kennis actueel en op hoog niveau door frequent nascholingsactiviteiten te bezoeken en geven op basis van hun expertise tevens scholing aan anderen om de kwaliteit van de stomazorg te verbeteren. Bovendien hebben ze uitgebreide kennis van de verschillende stomamaterialen en kunnen ze zo goed bepalen welk materiaal het beste aansluit op de specifieke situatie van elke stomadrager. Deze expertise zetten ze dagelijks in om excellente zorg te leveren aan stomadragers.

Toegankelijk

Stomaverpleegkundigen zijn toegankelijk voor hun stomadragers. Ze bouwen een informele, intense band op met stomadragers door het intieme contact dat ze met hen hebben. De stomaverpleegkundige wordt hierdoor gemakkelijk gevonden en is op deze manier een laagdrempelige eerste ‘toegangspoort’ tot excellente zorg in brede zin.

Samenwerking

Stomaverpleegkundigen werken met een diversiteit aan spelers in de hele zorgketen samen, op alle niveaus (intra-, extra- en transmuraal). Hun rol als verbindende factor in een multidisciplinair team, gecombineerd met hun collegialiteit en betrokkenheid, zorgt ervoor dat de stomapatiënt de meest toegewijde vorm van stomazorg krijgt. Bovendien zijn stomaverpleegkundigen als casemanager het eerste aanspreekpunt voor stomadragers en families en zorgen zij met hun coöperatieve karakter altijd voor adequate kennisoverdracht richting stomadragers en hun naasten.

Veiligheid

Stomaverpleegkundigen hebben veiligheid hoog in het vaandel staan. Ze kiezen voor kwalitatief hoogwaardige medische hulpmiddelen en werken altijd vanuit hun intrinsieke motivatie om de stomadrager de meest veilige en betrouwbare stomazorg te verlenen. Bovendien zorgen hun kennis van het achterliggende medische dossier en hun ‘helicopterview’ ervoor dat ze zorg op maat kunnen verlenen, die het beste aansluit op de individuele situatie van de stomadrager.

4. Beeld van de stomadrager

Een van de belangrijkste kenmerken van stomadrager is dat zij aan het begin van het zorgproces op vrijwel alle terreinen leek zijn met betrekking tot de stoma.

Stomadragers zien we in alle lagen van de bevolking, in alle leeftijdscategorieën en bij beide seksen.

De zorgvragen manifesteren zich op het somatische, psychosociale, seksuele en het maatschappelijke vlak en door hun onderlinge verwevenheid. De wisselwerking hierin, het chronische karakter, de achterliggende gezondheidsproblemen en de psychische belasting van het hebben van een stoma maakt de zorg voor deze stomadragers complex.

De onderliggende aandoeningen bij het krijgen van een stoma en het gevolg daarvan bestrijkt soms meerdere jaren en hebben zo een impact op de gezondheid en de kwaliteit van het bestaan van de stomadrager en diens omgeving.

De stoma kan worden ervaren als een verminking en geeft kans op verstoring van het eigen lichaamsbeeld en het zelfbeeld. De betrokkenen voelen grote onzekerheid ten aanzien van stoma en stomamateriaal.

5. Ons speelveld

In het Zorgcontinuüm en rollen met betrekking tot het voorschrijven van stomamiddelen heeft V&VN Stomaverpleegkundigen de visie aangegeven op stomazorg en de inzet van stomamiddelen. Dit document staat op stoma.venvn.nl.

6. Uitwerking CanMEDS-rollen

Het Expertisegebied stomaverpleegkundige is een uitwerking van het Beroepsprofiel verpleegkundige (Lambregts, Grotendorst, & Merwijk, 2012) en Beroepsprofiel hbo-opgeleide verpleegkundige (Terpstra et al, 2015). Het Beroepsprofiel beschrijft de elementen van het beroep die voor elke verpleegkundige van toepassing zijn en ook voor de verpleegkundigen die onder een expertisegebied vallen. Dit alles wordt uitgewerkt aan de hand van de CanMEDS-systematiek (Canadian Medical Education Directives for Specialists). Deze systematiek bestaat uit zeven verschillende rollen. De kern van de beroepsuitoefening is de verpleegkundige als zorgverlener. Alle andere rollen zijn ondersteunend voor de rol van zorgverlener. Deze centrale rol geeft richting aan de andere CanMEDS-rollen.

Figuur 1. CanMEDS

Toelichting

Het Expertisegebied stomaverpleegkundige is ingedeeld op basis van de zeven CanMEDS-rollen. Per rol wordt eerst een korte beschouwing op de specifieke competenties van de stomaverpleegkundige beschreven. Dit wordt vervolgens uitgewerkt in aanvullende kennis en vaardigheden en attitude die een helder beeld geven van datgene wat de stomaverpleegkundige uniek maakt ten opzichte van andere verpleegkundigen. De kennis en vaardigheden uit het Beroepsprofiel vormen samen met de aanvullende beschrijvingen van de stomaverpleegkundige één geheel en bestrijken samen het volledige gebied waarin de stomaverpleegkundige werkzaam is. Uiteraard is de grens tussen generalistische en specialistische verpleegkundige zorg niet scherp te trekken. Dit geldt ook voor de kennis en vaardigheden die vallen onder de verschillende CanMEDS-rollen. De rollen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en staan allemaal in het teken van de centrale rol van de verpleegkundige: namelijk de zorgverlener.

6.1 De zorgverlener

Als zorgverlener is de stomaverpleegkundige gericht op het versterken van het zelfmanagement van mensen in hun sociale context, waar mogelijk. Verplegen omvat: het vaststellen van de behoefte aan verpleegkundige zorg door middel van klinisch redeneren, therapeutische interventies en persoonlijke verzorging, informatievoorziening, educatie, advies en voorspraak, lichamelijke, emotionele en geestelijke ondersteuning. Klinisch redeneren is het continue proces van gegevensverzameling en analyse gericht op de vragen en problemen van de stomadrager. In dit proces richt de stomaverpleegkundige zich op risico-inschatting, vroeg signalering, probleemherkenning, interventie en monitoring. Omdat ieder mens anders reageert op (dreigende) ziekte en behandeling, zowel lichamelijk, psychisch, functioneel als sociaal, maakt de stomaverpleegkundige gebruik van een veelheid aan informatie. Allereerst informatie van de persoon zelf, van zijn omgeving en van andere zorgverleners. Dit kan mondelinge informatie zijn, informatie uit observaties en lichamelijk onderzoek en uit overdrachten en dossiers. De problemen van stomadragers, zoals verpleegkundigen die zij in alle contexten tegenkomen, betreffen vier gebieden van het menselijk functioneren: het lichamelijke, het psychische, het functionele en het sociale. Naast deze 'generieke' problemen zijn er altijd ook specifieke problemen.

Competenties

- De stomaverpleegkundige stelt op basis van klinisch redeneren de behoefte aan verpleegkundige zorg vast op lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal gebied, indiceert en verleent deze zorg in complexe situaties, volgens het verpleegkundig proces, op basis van evidence-based practice.
- De stomaverpleegkundige versterkt (zo ver als mogelijk) het zelfmanagement van mensen in hun sociale en lichamelijke context. Ze richt zich daarbij op gezamenlijke besluitvorming met de stomapatiënt en diens naasten en houdt hierbij rekening met de diversiteit in persoonlijke eigenschappen, etnische, culturele en levensbeschouwelijke achtergronden en ideologische overtuigingen.
- De stomaverpleegkundige indiceert en voert verpleegtechnische (voorbehouden) handelingen uit op basis van zelfstandige bevoegdheid of functionele zelfstandigheid zoals beschreven in de Wet BIG.
- De stomaverpleegkundige is aantoonbaar bevoegd en bekwaam in het functioneringsgericht voorschrijven van stomahulpmiddelen.

Kernbegrip: klinisch redeneren

Het continu procesmatig gegevens verzamelen en analyseren gericht op het vaststellen van vragen en problemen van de stomapatiënt, en het kiezen van daarbij passende zorgresultaten en interventies.

In 'Leren van de Toekomst' wordt het klinisch redeneren van verpleegkundigen als volgt beschreven: Klinisch redeneren is het continue proces van gegevensverzameling en analyse gericht op de vragen en problemen van een individu en diens naasten, in relatie tot ziekte en gezondheid. Het continue cyclisch proces van redeneren omvat risicoinschatting, vroeg signalering, probleemherkenning, interventie en monitoring (Schuurmans, Lambregts, Grotendorst & van Merwijk, 2012 p.171 e.v.).

Kernbegrip: functioneringsgericht voorschrijven

Het selecteren en bepalen van de stomamaterialen en producten bij het verzorgen van een stoma. Een onderdeel van stomazorg is de effectieve en efficiënte toepassing van stomamaterialen en producten en het gebruik door de stomadrager hierbij. Daarbij speelt de mening van de stomadrager over stomamaterialen en -producten, de beschikbaarheid en de mogelijkheden tot aanschaf een belangrijke rol. Voor de stomaverpleegkundige ligt hier de opgave selecties te maken en beslissingen te nemen over de te gebruiken materialen en producten, die het best passen bij de vastgestelde problematiek en de omstandigheden van de stomadrager. Het is eveneens de opgave de effectiviteit te meten van materialen en producten en op basis hiervan de behandeling te continueren of bij te stellen.

Kernbegrip: uitvoeren van complexe zorg

Het verlenen van integrale zorg door zelfstandig alle voorkomende (inclusief voorbehouden en risicovolle) verpleegkundige handelingen in complexe zorgsituaties uit te voeren met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving en vanuit een holistisch perspectief.

Kennis

- Kent de principes van klinisch redeneren, verpleegkundige kennis en (verpleegkundige) classificaties.
- Kent onderliggende basisprincipes uit onder andere de anatomie, fysiologie, psychologie, pathologie en farmacologie.
- Kent belangrijkste begrippen en theorie omtrent actuele thema's zoals de ouder wordende bevolking, invloed van leefstijl op gezondheid, co- en multimorbiditeit bij stomadragers en de inzet van het informele netwerk van stomadragers.
- Kent de theoretische modellen over (gevalideerde) zorgverlening achter haar activiteiten en interventies.
- Kent bronnen van het verpleegkundig handelen, actuele richtlijnen en professionele standaarden.
- Kent methoden voor risico-inschatting, vroegsignalering, probleemherkenning, interventie en monitoring.
- Kent de persoonlijke beleving van de stomadrager ten aanzien van het probleem.
- Heeft kennis van ziektebeelden en gevolgen.
- Heeft kennis van stomacomplicaties bij het aanleggen van een stoma in de postoperatieve fase/ ontslagfase en in de nazorgfase. (Definities: voorkomen, herkennen, vaststellen en behandelen).
- Heeft kennis van alle stomamaterialen en aanverwante hulpmiddelen.
- Is op de hoogte van zelfmanagement en verschillende stijlen van coping.
- Is op de hoogte van principes van gedeelde besluitvorming/shared decisionmaking.
- Heeft kennis van de samenwerking in de hele keten van de stomadrager.
- Is zich (bij het ondersteunen van de stomadrager bij keuzes) bewust van de kwaliteit van leven en de kwaliteit van zorg.
- Heeft kennis van het generieke kwaliteitskader hulpmiddelenzorg en de module stomahulpmiddelen.
- Heeft kennis van de stand van de wetenschap en praktijk.
- Heeft kennis van de richtlijn Functioneringsgericht voorschrijven.
- Heeft kennis van het Zorgcontinuüm stomazorg.

- Heeft kennis van de actuele evidence based-richtlijn stomazorg, visiedocument V&VN Stomaverpleegkundigen en de professionele standaarden.
- Heeft kennis van de kwaliteitseisen van De Stomavereniging.

Vaardigheden en attitude

- Kan informatie verzamelen en combineren vanuit diverse bronnen in de verschillende fasen van het verpleegkundig proces.
- Kan op basis van de verzamelde informatie de verpleegkundige zorgvragen, zorgresultaten en interventies vaststellen.
- Baseert haar adviezen voor producten op voorkeur van de stomadrager, klinische expertise, wetenschappelijke kennis, protocollen, richtlijnen en standaarden. Het principe van het functioneringsgericht voorschrijven wordt hierbij gehanteerd.
- Kan werken volgens standaarden, richtlijnen en protocollen die horen bij de functionele verantwoordelijkheid, en is in staat daar verantwoord van af te wijken als de wensen van de stomapatiënt of eigen professionele of morele afwegingen daartoe aanleiding geven.
- Kan onafhankelijk werken, levert zorg op maat, adviseert en maakt gebruik van de voor de stomadrager meest geschikte medische hulpmiddelen, met oog voor doelmatigheid, kosteneffectiviteit en kwaliteit. Daarbij laat ze zich niet leiden door de belangen van specifieke fabrikanten, leveranciers of merken.
- Kan het verloop monitoren en de resultaten evalueren bij zorgproblemen in de vier gebieden van het menselijk functioneren.
- Kan classificaties van verpleegkundige kennis toepassen.
- Houdt in haar handelen rekening met de wensen, behoeften van stomadragers en diens naasten.
- Ziet de stomadrager als partner in het vaststellen van zorg. Toont een onderzoekende houding richting stomapatiënt bij de analyse van de zorgvragen. Is in staat om op basis van klinisch redeneren de verpleegkundige zorg vast te stellen, gericht op het handhaven of (opnieuw) verwerven van het zelfmanagement van de stomapatiënt en diens naasten.
- Toont verantwoordelijkheid voor het eigen handelen.
- Kan risico's inschatten, problemen vroegtijdig signaleren, interventies kiezen en uitvoeren, het verloop monitoren en de resultaten evalueren bij zorgproblemen in de vier gebieden van het menselijk functioneren, nl op fysiologisch, psychisch, emotioneel en sociaal gebied.
- Kan de stomadrager ondersteunen bij persoonlijke verzorging en deze waar nodig overnemen, kan zo nodig familie bij de zorg betrekken en zorgen dat deze participeert in de zorg.
- Kan alle voorbehouden en risicovolle handelingen uitvoeren, met inachtneming van de eigen (wettelijke) bevoegdheid en bekwaamheid.
- Kan zelf technisch goed omgaan met de stomahulpmiddelen en kan vaardigheden overbrengen op de stomadrager.
- Kan de geïndiceerde zorg op transparante wijze binnen de gebruikelijke rapportagesystemen beschrijven en monitoren.
- Kan een juiste inschatting maken van de complexiteit van de zorg.

6.2 De communicator

Stomadragers hebben regie over en verantwoordelijkheid voor hun eigen leven en gezondheid, binnen de mogelijkheden en omstandigheden van elk individu afzonderlijk. Van de stomaverpleegkundige vraagt dit een goed inschattingsvermogen van de informatiebehoefte die de stomadrager heeft. Zij houdt in de communicatie rekening met persoonlijke factoren van de stomadrager en diens naasten, zoals leeftijd, etnisch/culturele achtergrond, taalbeheersing, kennis en begripsniveau, emotie, coping stijl en draagkracht. Het gaat om communiceren 'op maat', met een groot inlevingsvermogen en op een open en respectvolle manier. De stomaverpleegkundige is zich bewust van de impact van haar verbale en non-verbale communicatie. Zij verifieert de uitkomsten van haar communicatie bij de stomadrager en diens naasten. Het onvoorspelbare verloop van het ziektebeeld, vaak in combinatie met angst en onzekerheid maakt dat de stomaverpleegkundige veel stomadragers en hun naasten ondersteunt in een emotioneel proces dat geïntegreerd is in de behandeling en de zorg.

Ook andere zorgprofessionals, zoals artsen, zijn frequente gesprekspartners van de stomaverpleegkundige.

De stomaverpleegkundige brengt hierin nadrukkelijk het perspectief van de stomadrager naar voren en zorgt dat de stomadrager optimaal betrokken wordt. De communicatie met stomadragers die zich verbaal of non-verbaal niet goed kunnen uiten is complex en vraagt bijzondere aandacht. Het moeilijk kunnen interpreteren van zorgvragen door een gebrek aan verificatiemogelijkheden bij de stomadrager kan leiden tot extra complicaties.

De stomaverpleegkundige heeft ook te maken met mondige stomadragers, die zich van te voren uitgebreid hebben geïnformeerd (vaak via internet). Samen met de stomadrager gaat de stomaverpleegkundige na welke informatie betrouwbaar en van toepassing is en welke niet.

Technologische mogelijkheden maken het de stomaverpleegkundige mogelijk om niet alleen face-to-face, maar ook op afstand te communiceren met stomadragers. ICT is ondersteunend aan het persoonlijk contact, vervangt dat niet.

De stomaverpleegkundige is actief en vaardig op internet en gebruikt sociale media op integere en professionele wijze. De stomaverpleegkundige heeft voortdurende aandacht voor de gevolgen van ziekte en behandeling op alle levensdomeinen. Zij is in staat om de balans tussen levensduur, kwaliteit van leven en gevolgen van behandeling bespreekbaar te maken, zowel met de stomadrager en zijn naasten als met de andere zorgprofessionals.

Doel hiervan is het maken van passende keuzes. De stomaverpleegkundige combineert voor dit alles uitstekende gespreksvaardigheden met haar brede kennis van stomazorg, diagnostiek, behandelmogelijkheden en kennis van de stomamaterialen.

Competentie

De stomaverpleegkundige communiceert op persoonsgerichte en professionele wijze met de stomadrager en diens informele netwerk, waarbij voor optimale informatie-uitwisseling wordt gezorgd.

Kernbegrip: persoonsgerichte communicatie

Het actief luisteren naar de stomadrager, informeren van de stomadrager en deze in staat stellen keuzes te maken in de zorg en de stomadrager als uniek persoon benaderen; op een natuurlijke manier gids, coach, expert of adviseur zijn, afhankelijk van het moment en de omstandigheden.

Kennis

- Kent gesprekstechnieken en communicatieniveaus (inhoud, procedure, proces) in relatie tot verschillende theorieën en modellen van communicatie.
- Kent de principes en verschillende theorieën van persoonsgerichte zorg.
- Kent verschillende manieren van gedragsbeïnvloeding en versterking van de positie van de stomadrager.
- Heeft kennis over coping strategieën van de stomadrager en de professional.
- Kent de psychosociale gevolgen van het leven met een stoma en kan met deze kennis adequaat communiceren met de stomadrager en zijn naast.
- Is op de hoogte van de gebruikelijke en nieuw toe te passen ICT en eHealth.
- Heeft kennis omtrent hulpmiddelen in de communicatie naar de stomadrager en haar/zijn naaste.
- Heeft kennis over gesprekstechnieken, voorlichting en instructie en het ondersteunen van de therapietrouw.

Vaardigheden en attitude

- Kan communiceren op inhouds-, procedure- en procesniveau en soepel schakelen tussen deze niveaus.
- Kan zich inleven in de stomadrager en diens naasten.
- Kan gesprekstechnieken toepassen, passend bij de stomadrager en de fase van het verpleegkundig proces.
- Kan knelpunten in de communicatie herkennen en omgaan met moeilijke situaties als weerstand, heftige emoties en lastige interactiepatronen.
- Kan vaktaal in gewone mensentaal omzetten en effectief formuleren, mondeling en schriftelijk.
- Kan adviezen geven, de stomadrager instrueren en motiveren en informatie doseren afgestemd op de draagkracht van de stomadrager.
- Kan passende communicatiehulpmiddelen inzetten.
- Past vakinhoudelijk deskundigheid toe gekoppeld aan begeleidingsvaardigheden als luisteren, observeren, stimuleren, motiveren, feedback geven, weerstanden herkennen en productief maken.
- Kan feedback geven en ontvangen.
- Fungeert als aanspreekpunt, adviseur en vraagbaak voor de stomadrager en het sociaal netwerk betreffende de voorgenomen en uitgevoerde behandeling of begeleiding.
- Is zich bewust van de effecten van eigen verbale en non-verbale uitingen.
- Toont in gesprekken met stomadragers en diens naasten een open en respectvolle houding.
- Is open in haar communicatie ten aanzien van doelstellingen van de zorg
- Adviseert en geeft voorlichting over stomazorg. Als het kan een vertrouwensrelatie opbouwen, welke noodzakelijk is om de juiste informatie te verkrijgen.

6.3 De samenwerkingspartner

De stomaverpleegkundige handelt vanuit haar eigen deskundigheid en werkt op basis van gelijkwaardigheid samen met de stomadrager en zijn naasten, eigen en andere disciplines, en met leidinggevendenden. Zij deelt kennis en informatie, is gericht op samenwerking en overdracht in de keten. Dat vergt permanente onderlinge afstemming, om te voorkomen dat de zorg gefragmenteerd raakt. Zij geeft in samenwerking vorm aan het ontwikkelen van beleid met betrekking tot de individuele patiëntenzorg over de grenzen van de individuele zorgorganisatie. Zij doet dit vanuit het perspectief van de continuïteit van de zorg voor het individu. De stomaverpleegkundige is vanuit het perspectief van de ondersteuning van het zelfmanagement in eerste termijn gericht op de samenwerking met de stomadrager en diens naasten. Zij is zich bewust van het belang van deze relatie als basisvoorwaarde voor de verpleegkundige zorgverlening. De stomaverpleegkundige ondersteunt en begeleidt de mantelzorg of (waar mantelzorg ontbreekt) het sociale netwerk. In het kader van de samenwerking legt de stomaverpleegkundige de informatie, die nodig is om de juiste zorg te kunnen geven, schriftelijk of digitaal vast en houdt een adequate statusvoering bij. Zij draagt de zorg ook mondeling over naar collega's van eigen en andere disciplines.

Competenties

- De stomaverpleegkundige gaat een vertrouwensrelatie aan, werkt effectief samen vanuit het principe van gezamenlijke besluitvorming met de stomadrager en diens naasten en ondersteunt hen in het zelfmanagement.
- De stomaverpleegkundige werkt zowel binnen als buiten de eigen organisatie samen met andere beroepsbeoefenaren of instanties waarin zij als autonome professional haar bijdrage levert aan de kwaliteit en continuïteit van zorg.

Kernbegrip: professionele relatie

Het aangaan en onderhouden van contact met de stomadrager, diens naasten en sociale netwerk, het onderhouden van langdurige zorgrelaties en het zorgvuldig afbouwen van de relatie daar waar dit noodzakelijk is.

Kernbegrip: gezamenlijke besluitvorming

Het systematisch overleggen in dialoog met de stomadrager en diens naasten over de te verlenen verpleegkundige zorg en zorgdragen voor een expliciete afweging van verschillende kennisbronnen en de waarden van de stomapatiënt in het besluitvormingsproces.

Kernbegrip: multidisciplinair samenwerken

Het handelen vanuit de eigen verpleegkundige deskundigheid en samenwerken op basis van gelijkwaardigheid met de eigen en andere disciplines binnen en buiten de gezondheidszorg met betrekking tot (multidisciplinaire) zorg en behandeldoelen.

Kernbegrip: continuïteit van zorg

Het delen van kennis en informatie gericht op het garanderen van een ononderbroken betrokkenheid van de noodzakelijke zorgverleners bij het zorgverleningsproces van de stomadrager door de tijd heen.

Kennis

- Kent zorg en zorg-ethische benaderingen en theorieën die beschrijven wat de zorgrelatie behelst.
- Kent begrippen die een rol spelen in het vormgeven van de professionele zorgrelatie.
- Is op de hoogte van ketenprocessen en de organisatie van de zorg in de eigen regio.

Vaardigheden en attitude

- Kan passende communicatieve vaardigheden inzetten.
- Kan binnen het hulpverleningsproces de regiefunctie oppakken waarbij zij de belangen van de stomadrager behartigt.
- Kan de eigen deskundigheid inzetten en presenteert zich als deskundige beroepsbeoefenaar.
- Heeft kennis over de samenwerkingspartners (rollen, deskundigheid en bevoegdheden).
- Heeft kennis van de doeltreffende en doelmatige verslaglegging en overdracht, inclusief het gebruik van ICT en wet en regelgeving in deze.
- Toont een open en respectvolle houding naar stomadragers en zet zichzelf en de eigen persoonlijkheid in als instrument in de zorg.
- Houdt rekening met waarden en normen, wensen en gewoonten, gevoelens en persoonlijke omstandigheden en mogelijkheden van de stomadager en haar naasten.
- Toont maximale professionele nabijheid zonder passende verhoudingen uit het oog te verliezen en rekening houdend met de kwetsbaarheid van de zorgvragen.
- Kan in het multidisciplinaire overleg een actieve rol op zich nemen en blijk geven van overzicht over het hele zorgproces.
- Kan effectief consultatie geven aan andere zorgverleners ten behoeve van de stomadrager.

6.4 De reflectieve professional

Het handelen van de stomaverpleegkundige in de praktijk wordt in toenemende mate ondersteund door resultaten vanuit onderzoek (evidence based practice). De stomaverpleegkundige streeft naar het toepassen van instrumenten en interventies waarvan de doeltreffendheid en doelmatigheid aannemelijk zijn.

Zij neemt kennis van resultaten van wetenschappelijk onderzoek en past die waar mogelijk toe in de beroepspraktijk.

Zij participeert in onderzoek van specialisten en onderzoekers. De stomaverpleegkundige werkt permanent aan de ontwikkeling van haar deskundigheid en levert een bijdrage aan die van collega's. Zij leert via formele leertrajecten en dagelijks op de werkplek, bijvoorbeeld door casusbesprekingen, intervisie, klinische lessen en intercollegiale toetsing. Een leven lang leren is een constante in haar loopbaan. Zij is transparant over haar persoonlijke en professionele ontwikkeling. Zij houdt dit bij (in het Kwaliteitsregister Verpleegkundigen & Verzorgenden). De stomaverpleegkundige coacht (aankomend stoma)verpleegkundigen en fungeert als rolmodel. Zij signaleert tekorten aan kennis in de beroepspraktijk en onderneemt dan actie.

De stomaverpleegkundige heeft een reflectieve beroepshouding, dat wil zeggen dat zij de keuzen die zij maakt en de beslissingen die zij neemt zorgvuldig overdenkt: inhoudelijk, procesmatig en moreel/ethisch. De medische mogelijkheden zijn groot; er wordt vroeg ingegrepen en lang doorbehandeld. Stomaverpleegkundigen zijn zich bewust van het feit dat alle keuzen in de zorg niet los gezien kunnen worden van een moreel ethische context. Zij is zich bewust van haar eigen morele kader van waaruit zij handelt en de impact die dat heeft op de zorgverlening.

Competenties

- De stomaverpleegkundige handelt vanuit een continu aanwezig onderzoekend vermogen leidend tot reflectie, evidence based practice en innovatie van de beroepspraktijk.
- De stomaverpleegkundige werkt permanent aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, haar eigen deskundigheid en die van haar directe (toekomstige) collega's door voortdurend actief (verschillende vormen van) kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek te participeren.
- De stomaverpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op haar eigen handelen in de samenwerking met de stomapatiënt en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar keuzes en beslissingen.

Kernbegrip: onderzoekend vermogen

Het in zorgsituaties en bij zorg- en organisatievraagstukken tonen van een kritisch onderzoekende en reflectieve (basis)houding, het verantwoorden van het handelen vanuit (verschillende) kennisbronnen, en het hanteren van een methodische aanpak met een gedegen probleemanalyse.

Kernbegrip: Deskundigheidsbevordering

Het tonen van actief en kritisch gedrag om de verpleegkundige deskundigheid van zichzelf en anderen op peil te brengen en houden en het actief bijdragen aan het zoeken, ontwikkelen en delen van nieuwe (vormen van) kennis.

Kernbegrip: Inzet evidence based practice

Het in samenspraak met de stomadrager (en/of diens netwerk), collega's en andere disciplines afwegen van (1) actief gezochte recente (verpleegkundige) kennis uit (wetenschappelijke) literatuur, richtlijnen of protocollen, (2) professionele expertise en (3) persoonlijke kennis, wensen en voorkeuren van de stomapatiënt en/of diens netwerk.

Kennis

- Heeft kennis van actuele thema's en ontwikkelen van het eigen vakgebied.
- Kent de eigen waarden en normen en die van de beroepsgroep, zoals de Beroepscode van Verpleegkundigen en Verzorgenden.
- Kent de grenzen van het persoonlijke en professionele handelen en verantwoordelijkheid.
- Is op de hoogte van toepassingen op het gebied van kennisontwikkeling en -delen.
- Kent de principes van reflectieve praktijkvoering.
- Kent de professionele standaarden en de actuele richtlijnen binnen de stomazorg.

Vaardigheden en attitude

- Houdt vakliteratuur bij en weet informatie op internet op te zoeken.
- Kan participeren in (praktijk)onderzoek.
- Kan het eigen functioneren waarderen en kritisch benaderen.
- Kan feedback van collega's en leidinggevende ontvangen en vertalen in haar handelen.
- Kan collega's en studenten feedback geven op hun handelen en professioneel gedrag.
- Vraagt zich in het eigen handelen voortdurend af of dit aansluit bij de meest recente inzichten en kennis.
- Consulteert collega's en andere zorgverleners.
- Durft beargumenteerd af te wijken van professionele richtlijnen, standaarden en protocollen wanneer dit in de afweging van verschillende vormen van kennis in het belang van de stomadrager nodig is.
- Is zich bewust van het belang van deelname aan beroepsverenigingen en professionele netwerken.
- Is zich bewust van het belang van het begeleiden van leerlingen, stagiaires en nieuwe medewerkers.
- Toont deskundigheid in (deelgebieden van) de verpleegkunde.
- Toont zich voortdurend nieuwsgierig naar nieuwe kennis die het vakgebied kan versterken.
- Beseft het belang van kennisdeling voor stomadragers en de beroepspraktijk.

6.5 De gezondheidsbevorderaar

De stomaverpleegkundige beweegt zich in een maatschappij en zorgsector, waarin het denken in termen van zorg en ziekte verschuift naar denken in gedrag en gezondheid. Zij draagt bij aan het bevorderen van de gezondheid van mensen door het ondersteunen van hun zelfmanagement. Waar mogelijk betreft de stomaverpleegkundige de naasten en/of mantelzorg actief, waar mantelzorg ontbreekt, legt zij contact met of initieert zij een sociaal netwerk rondom de stomadrager. Zij houdt daarbij rekening met de fysieke (leef)omgeving, sociale relaties, cultuur en leefstijl. Daarnaast richt zij zich op de omgeving van de stomadrager, op groepen stomadragers en op andere professionals of instanties.

Competenties

De stomaverpleegkundige bevordert de gezondheid van de stomadrager of groepen stomadragers door het organiseren en toepassen van passende vormen van preventie die zich ook richten op het bevorderen van het zelfmanagement en het gebruik van eigen netwerk van de stomadrager.

Kernbegrip: preventiegericht analyseren

Het analyseren van het gedrag en de omgeving van de stomapatiënt dat leidt tot gezondheidsproblemen van stomadrager en doelgroepen.

Kernbegrip: gezond gedrag bevorderen

Het bieden van ondersteuning bij het realiseren van een gezonde leefstijl in relatie tot (potentiële) gezondheidsproblematiek.

Kennis

- Kent methodes om gezond gedrag te stimuleren.
- Kent diversiteit in culturen en cultuurgebonden opvattingen van gezondheid en cultuurgebonden gezondheidsproblemen.
- Kent de principes van integraal gezondheidsbeleid.
- Kent manieren van leefstijlbegeleiding, gedragsbeïnvloeding en de fasen van gedragsverandering.
- Kent methodieken voor preventie en gezondheidsvoorlichting, gezondheids- en gedragsdeterminanten en factoren die van invloed zijn op de gezondheidssituatie en de maatschappelijke participatie van (kwetsbare) doelgroepen.
- Heeft kennis van leefstijlen, gedrag en manieren van gedragsbeïnvloeding en het leveren van zorg op maat.
- Is bekend met manieren waarop gezond gedrag gestimuleerd kan worden.

Vaardigheden en attitude

- Kan informatie geven over mogelijke chronische beperkingen en/of noodzakelijk veranderingen in het leefpatroon ten gevolge van ziekte en/of behandeling en maakt hierbij gebruik van de mogelijkheden van bijvoorbeeld patiëntenverenigingen.
- Kan zelfmanagement stimuleren en ondersteunen.
- Toont respect voor de eigen opvattingen over gezondheid en ziekte van de doelgroep.

6.6 De organisator

De stomaverpleegkundige werkt als professional in verschillende sectoren van de zorg. Zij is ondernemend en initiatiefrijk, werkzaam in grote organisaties of in zelfsturende, kleinschalige teams, of als beroepsbeoefenaar. Binnen de verschillende contexten overziet en begrijpt zij de financieel, economische en bedrijfsmatige belangen die bij de patiëntenzorg spelen. Zij voelt zich medeverantwoordelijk voor het betaalbaar houden van de gezondheidszorg. Zij gaat op verantwoorde wijze met materialen en middelen om. Zij neemt beslissingen in het dagelijks werk over taken, beleid (prioritering) en middelen voor de individuele patiëntenzorg.

De stomaverpleegkundige heeft een coördinerende rol rond de stomadrager. Zij houdt alle ontwikkelingen rondom de stomadrager bij en zoekt samen met hem of haar naar oplossingen. Daarmee wordt fragmentatie van zorg voorkomen, de complexiteit goed ingeschat en de juiste professional ingeschakeld.

De organisatie en coördinatie van de zorg is niet denkbaar zonder de mogelijkheden van ICT. De stomaverpleegkundige past de nieuwste informatie- en communicatietechnologieën toe, biedt zorg op afstand (eHealth) als aanvulling op het persoonlijk contact met de stomadrager. Zij neemt verantwoordelijkheid naar de organisatie waarin of waarmee zij werkt. Zij bewaakt de stomadrager veiligheid, meldt fouten en incidenten, signaleert en rapporteert mogelijkheden tot verbetering van de zorgverlening. De stomaverpleegkundige speelt een actieve rol bij het inrichten van een aantrekkelijke werkomgeving.

Competenties

- De stomaverpleegkundige toont leiderschap in het verpleegkundig handelen en in de samenwerking met anderen en weegt de verschillende belangen waarbij het belang van de stomadrager voorop staat.
- De stomaverpleegkundige plant en coördineert de zorg rondom de stomadrager.

Kernbegrip: verpleegkundig leiderschap

Het initiatief nemen in het voeren van regie over het eigen vakgebied vanuit een ondernemende, coachende en resultaatgerichte houding.

Kernbegrip: coördinatie van zorg

Het nemen van initiatief in het organiseren van de zorg om deze soepel in samenspraak met de stomadrager en in onderlinge afstemming tussen de verschillende zorgverleners en zorgorganisaties volgens zorgplan te laten verlopen.

Kernbegrip: verpleegkundig ondernemerschap

Het overzien van en handelen naar financieel economische- en organisatiebelangen binnen de verschillende contexten van zorg.

Kennis

- Is kostenbewust.
- Kent de missie en visie van de zorgorganisatie en is in staat om dit te vertalen naar het praktische zorgbeleid.
- Weet welke positie hij of zij inneemt ten opzichte van de vele domeingrenzen van zorgprofessionals en weet binnen- en over de domeingrenzen heen samenwerkingsverbanden te realiseren.

Vaardigheden en attitude

- Voelt zich verantwoordelijk om de standaard van het verpleegkundig beroep hoog te houden.
- Kan de verpleegkundige discipline plaatsen in het huidige tijdsbestek en het belang van het beroep vertegenwoordigen.
- Is een assertieve en zelfbewuste beroepsbeoefenaar, ambassadeur van het vak.
- Kan op verantwoorde wijze met materialen en middelen omgaan.
- Kan de zorg rondom stomadragers, tussen disciplines en organisaties coördineren en de continuïteit van zorg waarborgen en hanteert hierbij passende hulpmiddelen.
- Stelt het belang van de stomadrager centraal maar weet in de coördinatie de verschillende belangen van betrokkenen te verenigen.
- Toont een proactieve houding in het streven naar continuïteit van zorg.
- Kan beslissingen nemen over beleid (prioritering) en middelen voor de individuele stomadragers.
- Voelt zich medeverantwoordelijk voor het betaalbaar houden van de gezondheidszorg en handelt daarnaar.

6.7 De professional en kwaliteitsbevorderaar

De stomaverpleegkundige levert zorg passend binnen de geldende wet- en regelgeving. De stomaverpleegkundige monitort, meet en screent haar zorg systematisch, met het oog op kwaliteitsverbetering. Waar mogelijk werkt de stomaverpleegkundige evidence based, en volgt kritisch wat werkt. Zij monitort resultaten, zowel op het niveau van individuele zorgverlening als op het niveau van de eenheid waarin zij werkt, en stuurt waar nodig bij. Zij kan afwegingen maken tussen prijs en kwaliteit, om kostenbewust te werk te gaan. Zij levert een bijdrage aan kwaliteitssystemen binnen de organisatie.

Veel zorg is geprotocolleerd en gestandaardiseerd. De stomaverpleegkundige is betrokken bij het lokaal toepasbaar maken en uitvoeren van standaarden. Zij signaleert het ontbreken van standaarden en protocollen op relevante gebieden en brengt dit onder de aandacht van de eigen organisatie en van de beroepsvereniging van stomaverpleegkundigen. Als lid van de beroepsgroep/beroepsorganisatie beïnvloedt de stomaverpleegkundige samen met vakgenoten de beeldvorming en het positieve imago van het beroep. Zij laat zien waar het beroep voor staat en wat de verpleegkundige bijdrage aan de zorg is. De stomaverpleegkundige heeft visie, bevlogenheid en betrokkenheid. Zij vindt het een uitdaging om met mensen te werken, toont respect en oprechte interesse, heeft aandacht voor het unieke van ieder mens.

De stomaverpleegkundige heeft een verantwoordelijke en assertieve beroepshouding. Stomaverpleegkundigen spreken elkaar aan op professioneel gedrag: Complimenteren en waarderen elkaar, geven elkaar feedback, reflecteren samen.

Competenties

- De stomaverpleegkundige monitort, meet en screent de zorgverlening zowel op het niveau van de individuele zorgverlening als op het niveau van de eenheid waarin zij werkt om goede kwaliteit van zorg te borgen dan wel te verbeteren.
- De stomaverpleegkundige levert een bijdrage aan kwaliteitssystemen binnen de organisatie en is betrokken bij het lokaal toepasbaar maken en uitvoeren van standaarden, richtlijnen, protocollen en zorgtechnologie, signaleert het ontbreken en draagt bij aan de ontwikkeling hiervan.
- De stomaverpleegkundige levert een positieve en actieve bijdrage aan de beeldvorming en de ontwikkeling van de verpleegkunde vanuit een historisch, institutioneel en maatschappelijk perspectief.

Kernbegrip: kwaliteit van zorg leveren

Het op een methodische en kritische wijze bewaken, uitvoeren en borgen van kwaliteit van de verpleegkundige zorg.

Kernbegrip: participeren in kwaliteitszorg

Het leveren van een proactieve bijdrage aan de kwaliteitszorg van de zorgorganisatie.

Kernbegrip: professioneel gedrag

Het handelen en zich gedragen naar de professionele standaard en de beroepscode, verantwoordelijkheid nemen in al het eigen handelen en het uitdragen van de beroepstrots.

Kennis

- Kent de voor kwaliteit van zorg relevante wet- en regelgeving die van toepassing is op de verpleegkundige beroepsuitoefening en de context waarin zij werkzaam is.
- Heeft kennis van de principes van evidence based practice.
- Heeft kennis van actuele richtlijnen.
- Is kostenbewust in haar professionele opstelling en haar bijdrage aan keuzeprocessen ten aanzien van behandeling en zorginzet.
- Kent de eigen waarden en normen en die van de beroepsgroep (beroepscode).
- Kent de grenzen van het persoonlijke en professionele handelen (persoonlijke en beroepsmatige verantwoordelijkheid).
- Kan de verpleegkundige deskundigheid en verantwoordelijkheid plaatsen binnen de ontwikkeling van het verpleegkundig beroep in de tijd.
- Kent de ontwikkelingen van het beroep vanuit de historie van de moderne verpleegkunde en recente ontwikkelingen in de professionalisering van de verpleegkunde en de betekenis ervan.
- Kent de actualiteit en de te verwachten (maatschappelijke) ontwikkelingen.
- Kent de gevolgen van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen op de zorg.

Vaardigheden en attitude

- Streeft continu naar het leveren van goede zorg en spoort collega's daartoe aan.
- Is in staat om voor uiteenlopende doelgroepen klinische lessen over haar eigen rol en vakgebied te geven, zowel binnen als buiten de eigen zorginstelling.
- Kan educatie aan stomadrager en mantelzorg geven.
- Houdt zich als lid van de beroepsgroep aan de wetgeving, aan de Professionele Standaard (V&VN, 2015) en de regelgeving van de eigen organisatie.
- Houdt ontwikkelingen bij op het gebied van de stomaverpleegkundige door het volgen van scholing, door congresbezoek en door het bijhouden van vakliteratuur.
- Kan scholing, training en coaching geven aan collega vakgenoten en andere disciplines, zoals artsen in opleiding en coassistenten. Dit kan plaatsvinden zowel binnen de eigen zorginstelling als in andere organisaties zoals thuiszorg, verzorgingshuizen en verpleeghuizen.
- Is in staat om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en herziening van zorgpaden, protocollen, richtlijnen en procedures die haar eigen vakgebied betreffen.
- Kan anticiperen op recente politiek/maatschappelijke ontwikkelingen van de zorg.
- Kan omgaan met spanningsvelden.
- Kan de eigen grenzen van haar bevoegdheid en bekwaamheid aangeven bij collega's en stomadragers.
- Toont een positieve benadering van en houding ten opzichte van verander- en verbetertrajecten.

7. De toekomst

In de komende jaren worden de rollen en taken van de stomaverpleegkundige op de eerste plaats sterk beïnvloed door de actuele maatschappelijke ontwikkelingen. De opnames van stoma-dragers in het ziekenhuis worden steeds korter en complexer van aard, o.a. door de ouder wordende stomadrager en co- morbiditeit. De zorg en behandeling van de stomadrager gaat meer en meer in de thuissituatie plaatsvinden. Ook wordt steeds meer participatie van de stomadrager zelf en zijn naasten verwacht. De stomaverpleegkundige beweegt mee in deze ontwikkelingen. Daarnaast hebben de medische en technologische ontwikkelingen binnen de stomazorg tal van gevolgen. Dit proces vraagt intensieve ondersteuning vanuit de stomaverpleegkundige. Er wordt een voortdurend appèl op haar gedaan om haar vak kennis intensief op niveau te houden, zodat optimale kwaliteit van zorg behouden kan blijven worden.

Al deze ontwikkelingen zijn een uitdaging voor de stomaverpleegkundige. Zij blijft bij in de ontwikkeling van kennis en kunde, zodat zij de stomadrager en zijn/haar naasten én de generalistische werkende collega-verpleegkundigen optimaal kan blijven ondersteunen.

De beroepsvereniging

Er zijn veel ontwikkelingen op (stoma)verpleegkundig, maar ook op maatschappelijk gebied.

Daarom is het van belang dat V&VN Stomaverpleegkundigen duidelijk maakt wie we zijn en waar we staan, maar ook wat ons professionele streven is, zodat men niet meer om ons heen kan.

Daarvoor hebben we als vereniging al diverse stukken geschreven, zoals het Visiedocument, de Positionpaper, het beleidsplan en het Zorgcontinuüm. Voor een verdere profilering en erkenning zijn de competenties voor de specifieke rol van de stomaverpleegkundige beschreven in het Expertisegebied stomaverpleegkundige.

Dit is ontwikkeld door de Commissie Wet en Status met input leden die aanwezig waren bij Stoma on tour 2016, bestuur V&VN Stomaverpleegkundigen en Nellie Kolk van V&VN.

Het concept Expertisegebied stomaverpleegkundige is geaccordeerd tijdens de ledenvergadering van oktober 2017 en staat op de website. Scholing, bijscholing maar vooral professioneel profileren kunnen we daarmee verder uitbouwen. Gezien alle ontwikkelingen, de benodigde competenties voor de regiefunctie en het voorschrijven van hulpmiddelen is het wel de intentie om op de langere termijn te streven naar een hbo-functie.

Het project Functioneringsgericht voorschrijven van stomahulpmiddelen heeft geresulteerd in een generieke en een specifieke stomamodule. Deze is in juli 2017 in het register van ZIN (Zorginstituut Nederland) opgenomen. Dit is een eerste grote stap maar er moeten nog wel een aantal zaken geregeld worden voordat daadwerkelijk conform stomamodule stomaverpleegkundigen kunnen gaan voorschrijven (zie stoma.vennv.nl).

Literatuur

CZO (2007); regeling CZO Ziekenhuisopleidingen Deskundigheidsgebieden en Eindtermen.

CGMV vakorganisatie voor christenen, CNV Zorg & Welzijn, FNV Zorg & Welzijn, HCF, NU'91, RMU Sector Gezondheidszorg en Welzijn 'Het Richtsnoer', V&VN (2015): Beroepscode van Verpleeg-kundigen en Verzorgenden. Utrecht, 2015.

Nationaal Kompas Volksgezondheid (2014)

Lambregts, J., Grotendorst, A., & Merwijk, C. van. (2012). Leren van de toekomst: Verpleegkundigen en verzorgenden 2020. Houten, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum.

Terpstra, D., Berg, A. van den, Mierlo, C. van, Zijlstra, H., Landman, J., Schuurmans, M., & Kempff, M. (2015). Toekomst bestendige beroepen in de verpleging en verzorging. http://www.nfu.nl/img/pdf/rapport_toekomstbestendige-beoepen-in-de-verpleging-en-verzorging.pdf

Bachelor of Nursing 2020; toekomstbestendig opleidingsprofiel 4.0. (2016) Landelijk Overleg Opleidingen Verpleegkunde

Stoma on tour-bijeenkomsten (2016)

stoma.venvn.nl

Zorgcontinuüm en rollen m.b.t. voorschrijven stomahulpmiddelen (2016)

stoma.venvn.nl

V&VN Stomaverpleegkundigen(2004, herzien 2009) Beroepsdeelprofiel Stomaverpleegkundige.

stoma.venvn.nl

V&VN Stomaverpleegkundigen (2016) Visiedocument Stomaverpleegkundige.

stoma.venvn.nl

V&VN Stomaverpleegkundigen (2016) Positionpaper

stoma.venvn.nl

V&VN Stomaverpleegkundigen (2017) Beleidsplan V&VN Stomaverpleegkundigen 2017-2020 stoma.venvn.nl

oktober 2018

© V&VN

Het is toegestaan teksten uit deze uitgave
over te nemen, mits de juiste bron vermeld is.

ISBN/EAN: 978-90-78995-53-1